

**AKČNÍ PLÁN PRO BIOMASU
PRO ČR NA OBDOBÍ
2009 – 2011**

1. Úvod

Jako biomasa je obecně označována veškerá hmota organického původu. Má široký rozsah druhů zahrnující dendromasu (dřevní biomasu), fytomasu (rostlinnou biomasu, zemědělské a energetické plodiny) a biomasu živočišného původu. Jedním ze zdrojů biomasy jsou tak i biologicky rozložitelné odpady (čisté nebo vytríděné z ostatních složek).

V souvislosti s rostoucími požadavky na využívání biomasy v energetice, v dopravě jako součást pohonných hmot i jako obnovitelné suroviny v průmyslu je vhodné se zamyslet nad potenciálem, možnostmi a způsoby efektivního využívání biomasy v budoucnu. Zpracování národního Akčního plánu pro biomasu (AP) tak vychází nejen z doporučení Akčního plánu pro biomasu EU¹, ale zejména s ohledem na potřebu zhodnotit možnosti využívání omezeného potenciálu biomasy pro potřeby ČR v příštích letech a nastavit základní pravidla a prostředky pro jeho efektivní využívání aniž by tím byla dotčena pravidla fungování volného trhu, resp. působení konkurenčních možností využívání biomasy při zohlednění vlivů stávajících a předpokládaných mimotržních zásahů.

Akční plán se primárně zabývá energetickým využitím biomasy, ale zohledňuje též ostatní způsoby využití biomasy a to tak, že potenciál energetického využití biomasy je stanovován až na základě vyhodnocení stávajícího využití biomasy a jeho trendů. Možnosti energetického využívání biomasy v budoucnu jsou tak stanoveny realisticky, s ohledem na zachování a rozvoj všech odvětví, která jsou na zdrojích biomasy zcela nebo částečně závislá, v souladu s principy udržitelného rozvoje a správné zemědělské praxe. Obecně lze říci, že hlavními kritérii by měla být výše přidané hodnoty v procesu zhodnocení biomasy a zhodnocení životního cyklu, tj. včetně návratu živin do půdy.

Akční plán není strategickým dokumentem, ale jeho účelem je usměrnit a upravit stávající opatření tak, aby se v průběhu následujících tří let zefektivnily přístupy k využívání biomasy a v absolutní hodnotě zvýšilo její využití, čemuž by měla pomoci realizace opatření navrhovaných v rámci AP.

Hlavním motivem návrhu aktivit v rámci realizace Akčního plánu pro biomasu je skutečnost, že rozvoj obnovitelných zdrojů energie stále nezaznamenal reálný rozvoj a udržitelné využívání biomasy pro výrobu elektřiny a tepla z OZE neroste žádoucím a požadovaným tempem, zatímco potřeba energie se zvyšuje a s ní i ochota k investicím do obnovitelných zdrojů energie a do udržitelných zemědělských činností a energetických systémů. Tato skutečnost je obzvláště patrná v oblasti energetického využívání biomasy a bioplynu, v níž je současně skryt největší a relativně rychle mobilizovatelný potenciál stabilních dodávek energie z OZE.

Častou námitkou je to, že pro využívání obnovitelných zdrojů energie je již nastaveno optimální prostředí a OZE nepotřebují další podporu ze strukturálních fondů, neboť jsou již dostatečně podporovány na základě zákona č.180/2005 Sb. a následně garantovanými výkupními cenami, případně zelenými bonusy. To ale naprosto neodpovídá skutečnosti. Důkazem toho je stagnující produkce elektřiny z OZE i velmi malý nárůst realizací nových energetických zdrojů. Investovat do investičně náročných technologií s vysokou nejistotou v oblasti palivových nákladů se zkrátka za stávajících podmínek ekonomicky nevyplácí.

Navrhovaná opatření v rámci realizace AP by měly zefektivnit přístupy k využívání biomasy a v absolutní hodnotě zvýšit její využití. Při setrvání stávajících podmínek, bez realizace navrhovaných opatření, lze očekávat stagnaci v oblasti využívání biomasy k energetickým účelům. Za stávajících podmínek bude využita jen malá část potenciálu a riziko nesplnění závazku vůči EU dále vzroste. Z makroekonomického a bezpečnostního pohledu však není ani tak podstatné splnění procentuálního závazku z přístupové smlouvy, ale zajištění alespoň

---

¹ COM(2005)628

minimální energetické nezávislosti a bezpečnosti a posílení regionálních ekonomik na úkor plateb za dovoz energetických surovin. Toto jsou zcela jasné argumenty i v případě, že bychom odhlédli od pravidelných výzev Evropské komise, kterými se nás snaží při každé příležitosti přesvědčit o vhodnosti plnění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů, potažmo zvýšení jejich podpory. Ze statistických údajů MPO vyplývá, že cíl pro rok 2010 za současného stavu nebude s vysokou pravděpodobností splněn, zejména z důvodu nedostatečného využívání biomasy pro energetické účely. Předpokládá se naplnění pouze 6 % výroby elektřiny z OZE, v případě zvýšení využívání biomasy lze očekávat naplnění cíle 8 %.

Realizací navrhovaných opatření AP naopak dojde k systematickému a efektivnímu rozvoji biomasy, odstranění bariér (administrativních, legislativních aj.) a obecně zlepšení prostředí ve využívání biomasy. Do roku 2010 zbývá vytvořit podmínky pro výrobu elektřiny z OZE ve výši minimálně 2,3 TWh, neboť se předpokládá další nárůst hrubé domácí spotřeby elektřiny, a je nutno počítat též s fluktuací ve výrobě elektřiny z vodních elektráren. Větší část této produkce bude muset být vyrobena ve zdrojích na biomasu nebo na bioplyn, odhadem zhruba 70 %, tj. asi 1,6 TWh. Dle výhledu ve využívání bioplynu, může činit dodatečná výroba elektřiny z bioplynu (při navýšení výkupní ceny a zachování investičních dotací) okolo 400 GWh. Z energetické biomasy by tudíž mělo být pro splnění uvedeného závazku odhadem vyrobeno okolo 1,2 TWh. Toto množství odpovídá (dodatečnému) instalovanému výkonu elektráren nebo tepláren (s celoroční výrobou elektřiny) na biomasu o velikosti zhruba 180 - 200 MWel. Toto lze docílit pouze výstavbou nových zdrojů, nebo rekonstrukcí stávajících teplárenských zdrojů.

Společným cílem by měla být snaha dosažení maximálního energetického efektu při využívání biomasy při optimalizaci nákladů na získání této energie a identifikaci aktuálních bariér bránících rozvoji tohoto odvětví. Současně je nutno vzít v úvahu specifika biomasy, jako energetického zdroje využitelného zejména lokálně, optimálně s akčním rádiem okolo 50 km. Tato úvaha se samozřejmě promítá do ekonomiky a vzájemných vztahů na trhu s biomasou. Pro udržitelné využívání energetické biomasy je rozhodující lokální, nikoli globální trh s jejími jednotlivými druhy.

Navržené aktivity vyplývají z dvouleté spolupráce zainteresovaných organizací a odborných pracovišť při přípravě Akčního plánu pro biomasu a několika připomínkových řízení a veřejných projednávání. Reagují přímo i nepřímo na aktuální stav a bariéry a navrhuje zlepšení, která mají jediný společný cíl – zefektivnit a posílit rozvoj využívání OZE – biomasy v podmínkách ČR a okrajově se dotýkají i dalších oborů, např. ekologického zemědělství, recyklace živin, potravinové a živočišné výroby a dalších relevantních témat ve vztahu k využívání biomasy a zemědělské činnosti obecně.

Kompletní přehled současných podpor a dotačních titulů ve vztahu k energetickému využívání biomasy je uveden v příloze AP.

2. CÍLE AKČNÍHO PLÁNU

Hlavní cíle Akčního plánu vycházejí z vhodné kombinace potřeb a požadavků na využívání biomasy v ČR a závazků vůči Evropské unii. Současně vycházejí ze zkušeností, specifik a trendů ve využívání biomasy v ČR. Tyto cíle lze formulovat následovně:

1. pomoci naplnit závazky ČR pro výrobu energie z OZE k roku 2010 a potažmo k roku 2020 vyplývající z přístupové dohody k EU, ze Státní energetické koncepce a z Dohody o budoucím směřování EU v oblasti energetiky (březen 2007) a to při respektování principů trvale udržitelného rozvoje;
2. pomoci nastartovat investice do čistého způsobu získávání energie spolu se snižováním energetické náročnosti a k tomu:

- a. lépe mobilizovat a efektivně využívat prostředky ze Strukturálních a dalších fondů (současná podoba není v oblasti podpory energetické efektivity a obnovitelných zdrojů optimálně nastavena), z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a dalších národních i mezinárodních zdrojů,
  - b. odstranit administrativní bariéry a bariéry pro využití biomasy pro výrobu tuhých biopaliv a tepla,
  - c. optimalizovat systémy podpory, lépe využít potenciál biomasy;
3. podpora oblastí venkova jako hlavního dodavatele energie z biomasy (s tím související rekvalifikace zemědělců, vybavení pro výrobce biomasy, investice do zařízení na výrobu biopaliv a přechod dodavatelů elektřiny a tepla na biomasu), pomoci nastartovat proces synergického rozvoje venkova a efektivní zemědělské činnosti – zejména aktivizací projektů generující dlouhodobé regionální příjmy;
  4. zvýšení přímé i sekundární zaměstnanosti především na venkově;
  5. přispět k vyššímu zapojení subjektů v dané oblasti a vyšší efektivity v rámci programů výzkumu a vývoje;
  6. uplatnit princip udržitelného rozvoje a dále prosazovat hlediska životního prostředí s ohledem na cílené pěstování biomasy, zohlednění environmentálních limitů získávání biomasy;
  7. přispět k rovnoměrnému rozvoji všech dostupných perspektivních technologií, tj. všech výkonů, pro různé cílové skupiny apod.;
  8. zvýšení nabídky energetické biomasy na domácím trhu;
  9. systémové řešení osvěty, vzdělávání a kvalifikovaného poradenství v oblasti pěstování a využívání biomasy v ČR.

3. VÝCHODISKA A DŮVODY PRO VZNIK AKČNÍHO PLÁNU

Východiskem při tvorbě národního Akčního plánu pro biomasu byl také Akční plán pro biomasu EU, schválený 7.12.2005 - KOM(2005)628.

Dalšími východisky jsou například:

- Strategie Evropské unie pro biopaliva - KOM(2006)34
- Státní energetická koncepce ČR z roku 2004
- Pracovní plán pro obnovitelné zdroje energie – KOM(2006)848²

Zpracování národních akčních plánů je Evropskou komisí doporučeno v zájmu naplnění národních, potažmo evropských cílů v energetickém využívání biomasy, neboť průběžné hodnoty plnění stanovených cílů nedosahovaly hodnot předpokládaných v Bílé knize obnovitelných zdrojů z roku 1995 ani předpokladů plynoucích z aplikace směrnice EK/2001/77 o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na vnitřním trhu. Jedním z cílů evropského akčního plánu je zdvojnásobit podíl energie z biomasy v roce 2010 oproti roku 2003.

Vzhledem k tomu, že biomasa tvoří v současné době přibližně polovinu obnovitelné energie využívané v EU, představuje AP významnou složku z pohledu naplňování cílů využívání OZE a stanoví opatření ke zvýšení rozvoje energie z biomasy ze dřeva, odpadů a zemědělských plodin vytvořením tržně orientovaných pobídek zaměřených na její využití a odstranění překážek rozvoje trhu.

---

² Obnovitelné zdroje energie v 21. století: cesta k udržitelnější budoucnosti, SEK(2006) 1719, SEK(2006)1720, SEK(2007) 12

Dalším důvodem zpracování Akčního plánu pro biomasu je systematické sjednocení názoru na budoucí využívání omezeného potenciálu biomasy v ČR. A to s ohledem na vzájemnou koordinaci rozdílných strategií a plánů v jednotlivých sektorech, zejména v sektoru kapalných biopaliv, energetického využívání biomasy spalováním a v dalších sektorech, kde je biomasa využívána, při zohlednění potravinové bezpečnosti a principů udržitelného rozvoje.

Akční plán je připraven jako podklad pro rozhodování v krátkém období a současně si pro toto období stanovuje úkoly vedoucí k nalezení řešení zásadních problémů pro další vývoj v oblasti využívání biomasy:

- Jakým směrem má ČR postupovat ve využívání biomasy.
- Jak má být koncipován rozvoj fytoenergetiky v rámci podpůrných programů Ministerstva zemědělství.

Akční plán není strategický dokument, ale dokument zaměřený na krátkodobé cíle a konkrétní aktivity v příštích 3 letech. Je třeba jej chápat jako dynamický materiál, který v budoucnu dozná některých změn na základě připravovaných dokumentů strategického charakteru.

Na průběh vypracování Akčního plánu dohlíží úzká pracovní skupina se zástupci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí a zároveň byla ustanovena širší pracovní skupina se zástupci ostatních ministerstev a zainteresovaných organizací.

Česká republika se při podpisu Smlouvy o přistoupení k EU, která vstoupila v platnost dne 1. května 2004, dohodla na splnění národního indikativního cíle – podílu výroby elektřiny z OZE na hrubé spotřebě elektřiny v roce 2010 ve výši 8 %. Tento cíl přejala státní energetická koncepce České republiky schválená v březnu 2004.

Vyhodnocení pokroku České republiky v dosahování cílů pro rok 2010 dle SEK(2007)12 (%)

	Referenční rok (1997 nebo 2000)	Dosažený podíl na trhu 2004/2005	Standardizovaný podíl na trhu 2004/2005	Cíl do 2010	Klasifikace
Česká republika	3,8	4,8 (2005)	4,0 (2005)	8	

zdroj: Sdělení KOM(2006)849 v konečném znění k SEK(2007)12

Shrnutí konkrétních cílů EU, které jsou relevantní ve vztahu k Akčnímu plánu:

- 12 % celkového podílu OZE na PEZ v roce 2010;
- 20 % podíl energie z OZ na konečné spotřebě energie pro rok 2020 s diverzifikací podílu jednotlivých členských států; (Vláda ČR schvaluje cíl 13 % podílu energie získané z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě, tzn. podíl 8,6 % OZE na PEZ);
- indikativní cíl 21 % podílu výroby elektřiny z OZE na hrubé spotřebě elektřiny na vnitřním trhu EU v roce 2010; pro ČR 8 % podílu elektřiny na hrubé domácí spotřebě v roce 2010 z OZE;
- 5,75 % podílu kapalných biopaliv z celkového objemu PHM v roce 2010;
- 10 % podílu kapalných biopaliv z celkového objemu PHM v roce 2020;

4. ROZDĚLENÍ DRUHŮ BIOMASY

Tato kapitola kategorizuje jednotlivé druhy biomasy tak, jak se v současnosti nejčastěji využívají, a vyhodnocuje očekávané trendy ve využití jejich potenciálu. Základní rozdělení biomasy dle jednotlivých hlavních druhů biomasy a způsobu použití v AP vychází z přílohy č. 1 k vyhlášce č. 482/2005 Sb., o stanovení druhů, způsobů využití a parametrů biomasy při podpoře výroby elektřiny z biomasy ve znění vyhlášky č. 5/2007 Sb. (viz. Příloha 2), ve zjednodušení na 3 základní skupiny: zemědělskou biomasu - fytomasu pěstovanou na

zemědělské půdě, lesní biomasu – dendromasu a zbytkovou biomasu - vedlejší produkty zemědělského a zpracovatelského průmyslu.

ZEMĚDĚLSKÁ BIOMASA

Zemědělskou biomasu (dle vyhlášky č. 482/2005 Sb. - Skupina 1 a 2) tvoří:

- cíleně pěstovaná biomasa
- biomasa obilovin, olejnin a přadných rostlin
- trvalé travní porosty
- rychlerostoucí dřeviny pěstované na zemědělské půdě
- rostlinné zbytky ze zemědělské prvovýroby a údržby krajiny

Přínosy

- údržba krajiny, zadržování vody v krajině
- efektivní nakládání se zemědělskými odpady a přebytky
- šetrné k životnímu prostředí
- snížení nezaměstnanosti
- využití tradiční zemědělské techniky

Zemědělská biomasa je bezesporu nejkomplexnější složkou potenciálu biomasy ČR. Využití fytohmoty pěstované na zemědělské půdě splňuje podmínky vyplývající z restrukturalizace našeho zemědělství a to substitucí potravinářských komodit alternativními technickými nebo energetickými plodinami. Další efekty produkce alternativních plodin spočívají v zajištění energetické soběstačnosti venkovského prostoru, zvýšení atraktivnosti obcí a regionální spotřebě vyprodukovaných finančních zdrojů. Je ale nutno vyřešit relativně náročnou logistiku s návazností na tradiční zemědělskou výrobu a velké množství a rozmanitost zpracovatelských technologií.

Pro energetickou konverzi lze jednak využít část vedlejších zemědělských produktů (sláma olejnin, obilovin), kterých je díky snižování stavu skotu dostatek, či nespotřebovanou část sena vzniklou při údržbě luk a pastvin. Možná je také produkce cíleně pěstovaných energeticky využitelných plodin, kterými mohou být ozimé a jarní plodiny pěstované k nepotravinářským účelům (obiloviny, kukuřice, olejnin a přadné rostliny) a také RRD pěstované na zemědělské půdě (vrba, topol, akát). Z hlediska ekonomické efektivity jsou také vhodné cíleně pěstované energetické plodiny jednoleté (hořčice, světlice, laskavec, konopí seté) nebo víceleté (topinambur, křídlatka, šťovík) a energetické trávy (ozdobnice, rákos, chrastice, psineček).

LESNÍ BIOMASA

Lesní biomasu (dle vyhlášky č. 482/2005 Sb. - Skupina 3) tvoří:

- palivové dřevo
- zbytky z hospodaření v lesích

Jako palivo lze využít zbytkovou dendromasu z lesnictví a dřevařského průmyslu (zbytková dřevní hmota z těžby dřeva, probírek, prořezávek, odřezky a zbytky z dřevozpracujícího prům., palivové dřevo). Je nutno zohlednit vysoké manipulační a dopravní nároky a lokální dostupnost zdroje. Trh s lesními biopalivy u nás existuje, není však zdaleka ustálený.

České lesy jsou historicky z větší části hospodářsky využívány. Základním principem je trvale udržitelné hospodaření a ochrana přírody a životního prostředí. Současným i budoucím cílem lesnických odborníků je vystihnout „bezpečný“ potenciál energetické lesní biomasy. Současné kalkulace potenciálu lesní biomasy vychází z důvodů ekologických, ale i ekonomických, pouze z hodnot mýtních těžeb a za předpokladu ponechání 20 % lesní biomasy na těžené ploše. Z kalkulací potenciálu lesní biomasy jsou vyloučeny lesy ochranné

a některé lesy v kategorii lesů hospodářských, kde porosty rostou na nevhodných a zejména chudých stanovištích (dle SLT).

Využití těžebních zbytků by se mělo soustředit převážně na hospodářské lesy (podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb.). Za určitých podmínek je možné využít i některých lesů zvláštního určení produkující dřevní hmotu (tj. některé lesy vojenské, lázeňské, vodohospodářské), ale při zabezpečení jejich prioritní funkce.

ZBYTKOVÁ BIOMASA

Zbytkovou biomasu (dle vyhlášky č. 482/2005 Sb. - Skupina 4 a 5) tvoří vedlejší produkty a zbytky z:

- papírenského průmyslu
- potravinářského průmyslu
- průmyslu zpracování dřeva
- živočišného průmyslu
- ostatního průmyslu
- biologicky rozložitelný odpad
- lihovarnické výpalky

Zbytková biomasa zahrnuje široký rozsah druhů biomasy vznikající sekundárně při zpracování primárních zdrojů rostlinné nebo živočišné biomasy. Hlavní objem zbytkové biomasy pochází z průmyslu výroby papíru a buničiny, z dřevovýroby, ze zpracování masa a ostatního potravinářského průmyslu a z třídění komunálního odpadu. Samostatnou položkou je zbytková biomasa z živočišné zemědělské výroby, tj. exkrementy chovaných zvířat. Samostatně lze uvést také čistírenské kaly a kaly ze specifických výrob, pokud jsou kategorizovány jako biomasa.

Reziduální biomasa zemědělské výroby i zpracovatelského průmyslu tvoří jednu podstatnou část potenciálu energetické biomasy (jedná se zejména o slámu a zbytky ze specifických výrob).

Ve využívání biomasy lze nalézt i slabší stránky, stejně jako v každém jiném odvětví. Zvyšování produkce biomasy vyžaduje rozšíření produkčních ploch nebo zvýšení intenzity výroby biomasy, což přináší potřebu zvyšovat investice do produkce biomasy. V současných podmínkách získání energie z biomasy může stále s určitými obtížemi ekonomicky konkurovat využití klasických energetických zdrojů (tato skutečnost může být postupně měněna zaváděním ekologické legislativy). Problematické zůstává i využití zdrojů biomasy z globálního hlediska, vzhledem k rozmístění zdrojů biomasy a spotřebičů energie a potíží s akumulací, transportem a distribucí získané energie. Akční plán pro biomasu proto přispěje i ke sjednocení názoru na využívání potenciálu biomasy v ČR. A to s ohledem na vzájemnou koordinaci rozdílných strategií a plánů v jednotlivých sektorech, kde je biomasa využívána, při současném zohlednění potravinové bezpečnosti a principů udržitelného rozvoje.

HLAVNÍ MOŽNOSTI VYUŽÍVÁNÍ BIOMASY, SOUČASNÝ STAV A OČEKÁVANÉ TRENDY

- a) Přímé spalování - tepelná nebo elektrická energie
- b) Kogenerace - elektrická energie a teplo
- c) Výroba bioplynu
- d) Výroba kapalných biopaliv
- e) Neenergetické, materiálové využití biomasy

- chemický a farmaceutický průmysl
- stavebnictví
- dřevozpracující průmysl

Materiálové využití zahrnuje veškerou zbytkovou i cíleně pěstovanou biomasu určenou jako surovinu pro průmyslovou výrobu. Jedná se zejména o průmysl výroby papíru a buničiny, výroby stavebních hmot (průmysl cihlářský, výroba stavebních desek apod.), průmysl chemický, farmaceutický a nová odvětví, která budou na bázi biomasy nahrazovat část produkce materiálů na bázi ropy (např. „plasty“ na bázi rostlinného škrobu).

Neenergetické využívání biomasy bude nabývat na významu, současně však bude z větší části závislé na tržních podmínkách, v této oblasti průmyslu nejsou obvyklé dotace či pobídky. Zatímco v současnosti se jedná zejména o lesní biomasu či zbytkovou dřevní biomasu, na významu začne nabývat i biomasa zemědělská.

V časovém horizontu tohoto Akčního plánu je nutné zachovat kontinuitu současných průmyslových výroby na bázi biomasy, což se týká zejména papírenského průmyslu a průmyslu stavebních materiálů. Současně je vhodné sledovat trendy v oblasti využívání biomasy s vyšší přidanou hodnotou a strategicky významné oblasti podpořit nejlépe formou podpory vědecko výzkumných projektů s důrazem na aplikovaný výzkum a zapojení vysokých škol, průmyslových podniků a zemědělských subjektů.

V rámci přípravy AP byl stanoven energetický potenciál (primární energie; kalkulováno s obsahem vody 15%) lesní dendromasy (42,5 PJ) a potenciál zemědělské biomasy. Potenciál zemědělské biomasy byl stanoven ve 2 variantách s ohledem na potravinovou bezpečnost – A) pro maximální možný energetický potenciál i s ohledem na potravinovou bezpečnost (159,4 PJ) a B) dle dat pro potravinovou bezpečnost poskytnutých MZe (108,8 PJ).

5. EKONOMICKÉ ASPEKTY VYUŽÍVÁNÍ BIOMASY A NÁKLADOVÉ KŘIVKY

S ohledem na širší záběr Akčního plánu nelze detailně postihnout veškeré ekonomické aspekty různých způsobů využívání biomasy. Hlavním předmětem zkoumání Akčního plánu je biomasa zbytková a cíleně pěstovaná. V této oblasti je možné sledovat poměrně jasné ekonomické závislosti, třebaže ceny biomasy jsou velmi rozdílné dle druhu a účelu využití. V prvním kroku lze rozdělit biomasu do dvou skupin podle způsobu konstrukce cen – ocenění dle nákladů: 1. na získání, 2. na odstranění.

První skupina zahrnuje veškerou cíleně pěstovanou biomasu a některé druhy zbytkové biomasy. Druhá kategorie zahrnuje zejména ty druhy biomasy, které vznikají jako vedlejší produkt a jsou zároveň z nějakého důvodu problematické. S nástupem technologií, zejména energetického využití, se obě kategorie začínají sbližovat a oba způsoby nakládání s biomasou (využití a odstraňování) si začínají konkurovat, případně se doplňovat – dochází k přesunům z hlediska navazujícího technologického zpracování. Lze uvést několik ilustrujících příkladů:

- ukládání biologicky rozložitelných odpadů (BRO) ve směsi s ostatními odpady na skládku vs. využití tříděných BRO pro výrobu kompostu nebo v bioplynových stanicích. Ocenění této biomasy v tomto případě může vycházet z nákladů na uložení BRO a z nákladů na třídění BRO a jeho koncentraci do jednoho místa. Při porovnání obou zmíněných způsobů nakládání s biomasou (tj. její využití a odstranění) je potřeba zohlednit další vlivy;
- likvidace jatečních odpadů v kafilérii, kde je cena likvidované biomasy dána v podstatě poplatkem za likvidaci a logistickými náklady. Alternativou je hygienizace a následné zpracování v bioplynové stanici, resp. zpracování meziprojektu z kafilérie

v bioplynové stanici. Při kalkulaci je nutno zohlednit všechny vlivy a též hygienické požadavky;

- tradičním vedlejším produktem zemědělské výroby (zbytková biomasa) je sláma. Dle preferencí zemědělce je možné ocenění této komodity dle její výživné hodnoty (ocenění jako hnojivo) nebo dle poptávkové ceny pro materiálové využití (stavební desky), resp. pro energetické využití (spoluspalování, čisté spalování, výroba pelet).

Ceny jednotlivých druhů biomasy se tak vytvářejí na základě běžných ekonomických pravidel cenotvorby, ovšem s ohledem na specifika trhu s biomasou. Převažující metodou tvorby cen je cena orientovaná dle poptávky (cena zákazníka), což vede k situacím, kdy je tato cena nižší než reálná cena nákladová. To trh s biomasou deformuje a omezuje jeho rozvojový potenciál. V tomto ohledu je situace velmi obdobná v oblasti „suché“ i „mokrý“ biomasy, tj. biomasy určené pro spalování a biomasy využitelné pro výrobu bioplynu. V obou případech je výhodné vyjadřovat cenu biomasy ve vztahu k obsahu energie.

6. PŘEHLED AKTIVIT A NÁMĚTŮ PRO AKČNÍ PLÁN

Při zmapování odvětví využívání biomasy v ČR byly identifikovány nejnutnější opatření ke zlepšení podmínek pro využívání biomasy. Navržená opatření vycházejí z aktuálního stavu a předpokladu vývoje v příštích třech letech. Návrh dílčích úkolů a jednotlivých aktivit AP vychází zejména z potřeby úpravy administrativních překážek a nastavení podmínek pro žádoucí rozvoj využívání biomasy v horizontu Akčního plánu. Přitom se zásadně vychází z existujících strategických dokumentů a z aktuálních podmínek na trhu s biomasou, v legislativě atd. Náměty a připomínky byly průběžně doplňovány po celou dobu vedení konzultací k návrhu Akčního plánu.

Následující tabulka obsahuje návrh aktivit, jejichž realizace by měla napomoci systematickému a efektivnímu rozvoji biomasy. Současně je nutné uvážit, že jakákoli akce s přímým i nepřímým dopadem do trhu s biomasou by měla být předem vyhodnocena, nejlépe metodou cost-benefit analýzy (pokud se jedná o zásah z pohledu veřejného sektoru).

Tabulka: Návrh aktivit v rámci realizace Akčního plánu

Č.	AKTIVITA	POPIS	NÁVRH ŘEŠENÍ	GESCE
1	Využití produkce z TTP k energetickým účelům.	Přezkoumání podmínek a případně následná úprava podmínek pro využití travní hmoty z TTP k energetickým účelům (např. pelety ze sena, travní hmota k výrobě bioplynu apod.).	Úprava podmínek pro využití produkce z TTP ve prospěch energetického využití jinak odpadní biomasy. Provést revizi PRV a změnit režim dotací ve prospěch využívání trávy k energetickým účelům.	MZe
2	Ochrana proti úbytku kvalitní zemědělské (orné) půdy	Půda vyjímaná ze ZPF z důvodu výstavby (bytové, průmyslových zón, infrastruktury) je často kvalitní ornou půdou, která bude v budoucnu chybět zejména s ohledem na možnost produkce energetických surovin. Vydání národního předpisu na ochranu půdy - v návaznosti na připravovanou Směrnicí EK o ochraně půdy.	Včasná implementace Směrnice o ochraně půdy (v přípravě) Příprava národního předpisu v předstihu, souběžně s přípravou evropské směrnice a na základě jejích tezí. Legislativní předpis pomůže urychleně chránit jak kvalitu půdy (obsah a koloběh živin, eroze apod.), tak půdu samotnou před nadbytečným úbytkem pro výstavbu. Půda je nenahraditelným přírodním zdrojem, její význam a hodnota bude narůstat, což se projevuje už nyní při diskuzích ohledně potravinové bezpečnosti a jejího využití pro energetické účely.	MŽP, MZe, MMR
3	Vyhlášení výzkumného programu v oblasti OZE. Podpora nových postupů v energetickém využívání biomasy.	Chybí témata VaV z MŽP a obecně energetická a environmentální témata. Podpořit zavádění inovací v oblasti energetického využívání biomasy bez ohledu na její formu.	V rámci plánované reorganizace výzkumu definovat v oblasti OZE výzkumné podprogramy. Provázat výzkum v oblasti ochrany životního prostředí s výzkumem v energetice a dalších oborech, vyčlenit na tento výzkum finanční prostředky z rozpočtu Technologické agentury České republiky. Úpravou opatření I.1.1.2. v ose I Programu rozvoje venkova umožnit podporu nových postupů a inovací v oblasti energetického využívání biomasy ve všech jejích formách.	MŽP MZe
4	Zařazení tuhých biopaliv do nižší sazby DPH	Jedná se o nedřevní biopaliva (agropelety, agrobrikety, biomasa obecně apod.) a o logické dokončení prvního kroku, v němž byla do nižší sazby přeřazena tuhá biopaliva na bázi dřeva (viz. Směrnice EU o DPH).	Účinně působit na EK s cílem změny Směrnice o DPH a umožnit přeřazení biomasy do snížené sazby DPH. Definice kategorií tuhých biopaliv na bázi zemědělské biomasy v rámci celní nomenklatury pro jednoznačné zařazení a následná změna zákona o DPH v tomto smyslu.	MF, MZe, MŽP, MPO, všechny resorty při jednání s EK
5	Územní plánování, územní řízení	Umístění staveb pro zpracování biomasy musí být v souladu s územně plánovací dokumentací.	Pro hodnocení dopadů staveb využívajících OZE na udržitelný rozvoj území podle zákona, zvážit vydání metodiky hodnocení udržitelnosti rozvoje území.	MMR
6	Vzdělávání, poradenství a propagace	V této oblasti chybí kvalifikované poradenství a osvěta. Podpora školství a výukových programů - OZE obecně nemají dostatečné zázemí ve školském systému, současně je nutné provázat oblasti zdrojů energie a koncové spotřeby, energetické efektivity.	Zavedení systému osvěty, vzdělávání a kvalifikovaného poradenství. Otázka spolupráce je nejen mezi jednotlivými výzkumnými pracovišti, ale i firmami a vysokými školami, spolupráce se zahraničními pracovišti a na mezinárodních projektech. Vytváření výukových programů na středních, ale zejména na vysokých školách, cíleně zaměřených na konkrétní energetické systémy, nejlépe v širokém kontextu hospodaření s energií.	MŠMT, MŽP, MZe

Č.	AKTIVITA	POPIS	NÁVRH ŘEŠENÍ	GESCE
		Zefektivnit systém státního a soukromého poradenství pro vlastníky lesů k mobilizaci využívání lesní biomasy pro energ. využití. Propagovat a podporovat využívání lesní biomasy pro výrobu energií.	Posoudit dopady využívání lesní biomasy na životní prostředí (půdu, vodu, biologickou rozmanitost, koloběh živin).	
7	Zmapování možností využití ploch pro výrobu energetických plodin, s ohledem na potřeby potravinářské a jiné nepotravinářské produkce.	Příspěvek k orientaci zainteresovaných subjektů v širším kontextu realizace využívání biomasy, usnadnění rozhodování podnikatelským subjektům.	Zmapování možností využití půdy pro pěstování energetických plodin. Aktualizovat v časových etapách.	MŽP, MZe
8	Podpora RRD	Maximálně podpořit rozšíření ploch osázených rychle rostoucími dřevinami.	Přesun opatření na podporu založení porostů RRD v rámci PRV a do Osy II a vyhlášení této podpory nejpozději od 1.1.2010. K pěstování RRD využít i rekultivovaných ploch, podpořit výsadbu a další zpracování sklizeného dřeva.	MZe
9	Výkupní cena elektřiny z OZE	Vstupní údaje pro stanovení výkupní ceny elektřiny z obnovitelných zdrojů.	Přehodnocení přístupu ERÚ při stanovování výkupních cen el. elektřiny u OZE dle požadavků resortů MZe a MŽP. Oba resorty budou vycházet z aktuálních dat z oblasti biomasy a dlouhodobých koncepcí resortů v oblasti využívání biomasy.	ERÚ
10	Implementace Směrnice o podpoře užívání energie z obnovitelných zdrojů	Připravovaný návrh Směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů předpokládá implementaci této směrnice do národních předpisů do 31. 3. 2010.	Včasně zahájení přípravy implementace směrnice vzhledem k náročnosti tohoto procesu a termínu EK o provedení směrnice do národních předpisů.	MPO
11	Uplatnění kompostu a digestátu na orné půdě	Nařízení ES č. 1774/2002 a jeho výklad, současné bariéry a náměty na změny Nařízení, zavedení systému kategorizace kompostů, vyšší podpora a aplikace kompostů.	Zvýšit informovanost, zařadit digestát do režimu hnojiv.	MZe
12	Podpora zákona o podpoře výroby tepla z OZE	Snaha o předložení zákona o podpoře výroby tepla z OZE vládě ČR.	Příprava návrhu zákona o podpoře tepla z OZE v souladu s případnou směrnicí EU.	MPO, MŽP
13	Statistika výroby a využití biopaliv	Zkvalitnění a zobjektivnění statistiky výroby a využití biopaliv (lesní a zemědělské biomasy pro energetické účely).	Zpracování návrhu modelu statistického zjišťování, jež by komplexně podchytil tok biopaliv v ČR, včetně zhodnocení dovozu a vývozu biomasy. Navrhnout systém zjišťování státní a resortní statistiky.	ČSÚ, spolugesce MPO, MZe, MŽP
14	Zachování dotace na výrobu lesní štěpky	Podpora zachování dotace na výrobu lesní štěpky, jež jsou v kompetenci krajů.	Při jednání s kraji podpořit zachování tohoto dotačního titulu, zdůrazňovat význam energie biomasy pro regiony - čisté životní prostředí, zaměstnanost v regionu, daňové příjmy a zachování investic v regionu atd.	MZe

7. MONITORING A ZPŮSOB VYHODNOCENÍ AKČNÍHO PLÁNU

Plnění cílů Akčního plánu bude podléhat průběžnému sledování a současně budou nastaveny mechanismy zpětné vazby. Monitoring a reporting bude zajišťovat užší pracovní skupina k Akčnímu plánu, současně však bude probíhat i komunikace v rámci širší pracovní skupiny. Užší pracovní skupina se bude scházet dle potřeby průběžně v celém období 2009 - 2011.

HODNOCENÍ EFEKTŮ A DOPADŮ AKČNÍHO PLÁNU

Indikátory, kterými lze hodnotit efekty Akčního plánu jsou zakomponovány do stávajících strategických dokumentů i operačních programů a lze je tak s výhodou využít. Jejich sledování v rámci pracovní skupiny k Akčnímu plánu může ukázat trendy využívání biomasy ze všech podstatných úhlů pohledu a na základě zpětné vazby při jejich vyhodnocování upravit parametry Akčního plánu pro další období.

Mezi základní sledované parametry patří:

- ❑ Velikost a způsob využití potenciálu
  - Instalovaný výkon
  - Roční výroba energie (elektřiny a tepla)
  - Roční výroba biopaliv
- ❑ Ekonomické dopady
  - Roční obrat odvětví
  - Přidaná hodnota
  - Vliv ekonomických nástrojů
    - Náklady a přínosy
  - Podpora SME a zaměstnanosti
- ❑ Regionální rozvoj
- ❑ Environmentální efekty
  - Ochrana klimatu
  - Kvalita půdy
  - Údržba kulturní krajiny
  - Ochrana ovzduší

8. PŘÍLOHA 1 – SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AP	akční plán pro biomasu
BRO	biologicky rozložitelný odpad
DPH	daň z přidané hodnoty
EK	Evropská komise
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
EP	energetické plodiny
LFA	méně příznivé oblasti (Less Favoured Areas)
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NV	Nařízení vlády
OZE	obnovitelné zdroje energie
PEZ	primární energetické zdroje
PHM	pohonné hmoty
PRV	Program rozvoje venkova ČR
RRD	rychlerostoucí dřeviny
SEK	sdělení evropské komise
SLT	soubor lesních typů
SME	malé a střední podniky
TTP	trvalé travní porosty

9. PŘÍLOHA 2 - ROZDĚLENÍ BIOMASY VE SMYSLU VYHLÁŠKY Č. 482/2005 SB.

Rozdělení druhů biomasy do 5-ti základních kategorií, dle Přílohy č.1 k Vyhlášce č. 482/2005 Sb., o stanovení druhů, způsobů využití a parametrů biomasy při podpoře výroby elektřiny z biomasy ve znění vyhlášky č.5/2007 Sb.

SKUPINA 1 – CÍLENĚ PĚSTOVANÁ ENERGETICKÁ BIOMASA

(biomasa pro anaerobní fermentaci, spalování a zplynování)

- cíleně pěstované energetické plodiny (jednoleté, dvouleté a víceleté byliny a zemědělské plodiny)
- obiloviny a olejnin pro energetické využití (celá nadzemní hmota)
- cíleně pěstované energetické dřeviny

SKUPINA 2 – BIOMASA NEOBSAŽENÁ VE SKUPINÁCH 1,3,4 – VYUŽITELNÁ PRO ANAEROBNÍ FERMENTACI A PROCESY TERMICKÉ PŘEMĚNY

(biomasa pro anaerobní fermentaci, spalování a zplynování)

- sláma obilovin a olejnin
- zrna obilovin nevhodné pro potravinářské využití
- ostatní části rostlin použité k energetickým účelům
- invazní a expanzivní druhy vyšších rostlin
- zbytková biomasa z průmyslů (pivovary, pekárny, lihovary, zpracování ovoce a zeleniny, praní a čištění, textil. a kožeděl. prům., ...)
- travní hmota a biomasa z údržby zeleně
- zbytková dřevní hmota max. do průměru 7 cm a délky 1 m
- použité dřevo a dřevní materiály
- energetický kompost
- čistírenské kaly
- odpadní papír a lepenka

SKUPINA 3 – MATERIÁLOVĚ NEVYUŽITÁ BIOMASA

(biomasa pro spalování a zplynování)

- piliny
- hobliny
- štěpka
- odřezky a zbytky z dřevozpracujícího prům.
- palivové dřevo

SKUPINA 4 – BIOMASA PRO ANAEROBNÍ FERMENTACI A PROCESY TERMICKÉ PŘEMĚNY

(biomasa pro anaerobní fermentaci, spalování a zplynování)

- zbytkové oleje a tuky
- výpalky a rostlinné zbytky z lihovarů
- alkoholy vyráběné z biomasy
- ostatní kapalná biopaliva
- kůra

SKUPINA 5 – BIOMASA VÝHRADNĚ PRO ANAEROBNÍ FERMENTACI

(biomasa pro anaerobní fermentaci)

- biomasa z průmyslového odvětví zpracování živočišných produktů, kaly, masokostní moučka, kafilerní tuk
- tuhé a kapalné živočišné exkrementy
- znečištěná sláma z živočišného průmyslu
- zbytky z kuchyní a stravoven
- biologicky rozložitelná část vytríděného průmysl. a komunálního odpadu.

10. PŘÍLOHA 3 - PŘEHLED PODPOR A DOTAČNÍCH TITULŮ

1. PODPORY PĚSTOVÁNÍ FYTOMASY PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ

Uhlíkový kredit

Podpora je poskytována na pěstování jakékoliv plodiny, která bude energeticky využita, ve všech zemích EU ve výši 45 EUR/ha v rozsahu garantované plochy 2 000 000 ha v rámci celé EU. K pěstování bylin pro energetické využití musí být užitá souvislá plocha orné půdy o minimální výměře plochy 1 ha. Energetická plodina musí být pěstována na pozemku v daném roce jako hlavní plodina. V dalším horizontu se bude od tohoto typu dotace upouštět.

2. PODPORA POSKYTOVANÁ Z FONDŮ EU V RÁMCI OPŽP (MŽP) – PRIORITY OSA 3 – UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ ENERGIE

Podpora na výstavbu nových zařízení a rekonstrukcí stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry. Podpora environmentálně šetrných systémů vytápění a přípravy teplé vody pro fyzické osoby.

V rámci OPŽP jsou podporovány nekomerční aktivity a tím je odstraněn překryv s OPPI, kde jsou podporovány podnikatelské subjekty.

3. PODPORA POSKYTOVANÁ Z FONDŮ EU V RÁMCI OPPI (MPO) – PROGRAM EKO-ENERGIE

Tento program realizuje Prioritní osu 3 „Efektivní energie“ Operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013. Správcem programu je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a zprostředkujícím subjektem pro tento typ podpory je Agentura pro podporu podnikání a investic (CzechInvest).

Podpora je poskytována na projekty, jejichž cílem je snížit energetickou náročnost na jednotku produkce při zachování dlouhodobé stability a dostupnosti energie pro podnikatelskou sféru, omezit závislost české ekonomiky na dovozu energetických komodit, snížit spotřebu fosilních primárních energetických zdrojů, zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie (OZE), využít významný potenciál energetických úspor a využití OZE rovněž ve velkých podnicích a využít dostupný potenciál druhotných zdrojů energie.

4. INVESTIČNÍ PODPORA POSKYTOVANÁ Z FONDŮ EU V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA (MZE) – SKUPINA III.1.1 – DIVERZIFIKACE ČINNOSTÍ NEZEMĚDĚLSKÉ POVAHY

Podpora je zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (biomasy nebo bioplynu) – pro vytápění nebo výrobu elektrické energie; kotelny, rozvody tepla či energie, bioplynové stanice (homogenizační jímka, reaktor, zásobník bioplynu, uskladňovací nádrž, kogenerační jednotka, tepelný výměník atd.) a projektové a technické dokumentace, která je součástí pořizovací investice.

Přednostně je podporováno využití existujících budov a ploch a prosazování inovačních přístupů. Projekt může být realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky. V případě zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie lze projekt realizovat na území celé ČR kromě hlavního města Prahy.

5. STÁTNÍ PROGRAM NA PODPORU ÚSPOR ENERGIE A VYUŽITÍ OZE – ČÁST B (MŽP)

Podpora je poskytována v rámci Státního programu na podporu úspor energie a využití OZE ze SFŽP ČR. V roce 2008 byla poskytována investiční dotace na podporu environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu teplé vody pro byty a rodinné domy pro fyzické osoby v

programu 1.A.a - Kotle na biomasu, kde dotace činí až 50 % uznatelných nákladů, max. však 50 tis. Kč. Uvedená podpora bude v nezměněné výši poskytována také v roce 2009.

6. PŘÍSPĚVEK NA LIKVIDACI KLESTU ŠTĚPKOVÁNÍM NEBO DRCENÍM PŘED OBNOVOU LESA

Příspěvek ve výši až 12 000 Kč/ha podle Závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2008 (MZe) podle Přílohy č. 10 k zákonu č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2008. Příspěvek se vztahuje na likvidaci klestu štěpkováním nebo drcením před obnovou lesa s rozptýlením hmoty nebo jiným využitím. O výši vyplácení příspěvku rozhodují krajské úřady.

7. ZÁKON Č. 180/2005 SB., O PODPOŘE VÝROBY ELEKTŘINY Z OZE – SYSTÉM VÝKUPNÍCH CEN A ZELENÝCH BONUSŮ URČENÝ ZÁKONEM Č. 180/2005 SB.

Na základě zákona č. 180/2005 Sb. má provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatelé distribučních soustav povinnost vykupovat elektřinu z obnovitelných zdrojů za ceny stanovené Energetickým regulačním úřadem. Náklady spojené s podporou OZE se promítají do regulovaných cen elektrické energie všem konečným zákazníkům v ČR ve formě celostátně jednotného příspěvku na výrobu elektřiny z OZE. Výši příspěvku stanovuje ERÚ vždy na následující rok. Na základě uskutečněného výkupu jsou následně převáděny prostředky mezi jednotlivými distribučními společnostmi, aby nebyly znevýhodněny ty, které povinně vykupují větší množství elektřiny z OZE.

Výrobce elektrické energie jí může nabídnout k výkupu buď formou výkupních cen nebo formou zelených bonusů. V případě podpory ve formě výkupních cen má provozovatel regionální distribuční soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy povinnost od výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů vykoupit veškerý objem vyrobené elektřiny z daného zdroje. Při podpoře formou zelených bonusů si musí výrobce najít sám svého odběratele elektrické energie. Výkupní ceny i zelené bonusy výrobci vždy hradí provozovatel regionální distribuční soustavy nebo provozovatel

Výkupní ceny elektřiny z obnovitelných zdrojů mohou pro nové zdroje meziročně poklesnout podle § 6 odst. (4) zákona č. 180/2005 Sb., maximálně o 5 % ročně. Při poklesu výkupních cen musí být pro jednotlivé kategorie obnovitelných zdrojů zachována po dobu 15 let výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů.

8. DAŇOVÉ ÚLEVY

8.1 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Osvobozeny od daně z příjmu jsou dle § 4, písmena e) příjmy z provozu malých vodních elektráren do výkonu 1 MW, větrných elektráren, tepelných čerpadel, solárních zařízení, zařízení na výrobu a energetické využití bioplynu a dřevoplynu, zařízení na výrobu elektřiny nebo tepla z biomasy, zařízení na výrobu biologicky degradovatelných látek stanovených zvláštním předpisem, zařízení na využití geotermální energie, a to v kalendářním roce, v němž byly poprvé uvedeny do provozu, a v bezprostředně následujících pěti letech.

8.2 Ekologická daňová reforma

Podle Směrnice rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, bylo nutné k 1. 1. 2008 zavést novou spotřební daň z elektřiny, ze zemního plynu a z tuhých paliv. Druhým stejně důležitým cílem je postupně změnit strukturu výroby elektrické energie a tepla tak, aby se neopírala dominantně o hnědé uhlí, ale aby platilo, že co je ekologické, je také ekonomické. Primární zdroje energie, které jsou k životnímu prostředí šetrnější, by měly být také výhodnější. Ceny paliv, které negativně ovlivňují životní prostředí, by měly postupně vzrůst a čistší energie jako je plyn či biomasa by měly být zvýhodněny.

Stěžejními dokumenty jsou Směrnice EP a Rady 2003/96/ES, usnesení vlády č. 25 ze dne 3. ledna 2007, usnesení vlády č. 531 ze dne 23. května 2007. Vláda zákony související s EDR projednala 23. 5. 2007 na svém zasedání. V rámci 1. etapy EDR, jež byla ukončena k 1.1.2008, byly zavedeny nové spotřební daně z elektřiny, ze zemního plynu a z tuhých paliv. Navrhované osvobození od daně se vztahuje mimo jiné na následující případy:

Zemní plyn: - zemní plyn použitý k výrobě elektřiny

- zemní plyn použitý k pohonu soukromých rekreačních plavidel
- zemní plyn pro domácnosti

Tuhá paliva: - tuhá paliva k výrobě elektřiny

- tuhá paliva použitá jako palivo u plavidel

Elektřina: - ekologicky šetrná

- vyrobená ze zdaněných výrobků, které jsou předmětem daně ze zemního plynu nebo tuhých paliv nebo spotřební daně v zařízeních se jmenovitým el. výkonem do 2 MW, pokud je spotřebována přímo nebo je výhradně dodávána vedením pro tyto dodávky
- k technologickým účelům nezbytným pro výrobu elektřiny nebo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla